

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 285/07-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. novembra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. M. K., M., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 26 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 v spojení s čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a 4 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 26 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vyjadrením Okresného súdu Michalovce č. Spr 2034/07 z 21. decembra 2006 a vyjadrením Krajského súdu v Košiciach č. Spr 65/07 z 18. apríla 2007, ako aj porušenia jeho základných práv podľa čl. 26 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 26 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach nečinnosťou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. M. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. júna 2007 doručená sťažnosť JUDr. M. K., M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 26 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 v spojení s čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a 4 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 26 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „pakt“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) vyjadrením Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) č. Spr 2034/07 z 21. decembra 2006 a vyjadrením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. Spr 65/07 z 18. apríla 2007, ako aj porušenia svojich základných práv podľa čl. 26 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a 4 ústavy a práva podľa čl. 26 paktu nečinnosťou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“).

Z obsahu sťažnosti sťažovateľa vyplýva, že urgenciou zo 7. septembra 2006 sa od okresného súdu domáhal úhrady priznaných advokátskych trov z rokov 2004 až 2006.

Sťažovateľ ďalej v sťažnosti uvádza, že: *„Na urgenciu mi súd neodpovedal a tak som sa dňa 17. 10. 2006 obrátil so sťažnosťou na nečinnosť OS v Michalovciach na Ministerstvo Spravodlivosti SR, ktoré mi dňa 21. 11. 2006 oznámilo, že moje podanie bolo postúpené na priame vybavenie OS Michalovce. Dňa 1. 2. 2007 som podal opakovaný návrh na prešetrenie postupu - nečinnosti OS Michalovce.*

Dňa 6. 3. 2007 som obdržal odpoveď na Sťažnosť. Odpoveď je datovaná zo dňa 21. 12. 2006 v ktorej farizejský súd tvrdí, že 28. 12. 2006 (čo ešte len bude) mi bola poukázaná odmena. Áno bola ale len vo výške 3,7 % priznaných trov. Navyiac z doporučenej obálky OS Michalovce je jednoznačné, že bola podaná na podacej pošte 5. 3. 2007 a táto odpoveď mi bola doručená dňa 6. 3. 2007. Teda súd spätne datoval svoju odpoveď na sťažnosť. O spôsobe vybavenia sťažnosti a to, že neboli prijaté opatreniach

na odstránenie zistených nedostatkov som nebol spokojný a bol som toho názoru, že sťažnosť, ktorú som podal, nebola ním riadne vybavená, preto som požiadal predsedu Krajského súdu v Košiciach o prešetrenie vybavenia sťažnosti predsedom okresného súdu. Predseda krajského súdu síce po zákonnej 30 dňovej lehote mi zaslal odpoveď v ktorej sa ospravedľňuje za nesprávnosť v odpovedi predsedníčky okresného súdu. Nielen, že sám porušuje lehotu na vybavenie sťažnosti v zmysle zákona, ale zakrýva prekročenie tej istej lehoty o (6 mesiacov) svojou podriadenou.

Nakoľko moja sťažnosť predsedom KS nebola ním riadne vybavená, požiadal som o prešetrenie jeho odpovede, s ktorou nie som spokojný ministerstvo spravodlivosti dňa 30. 4. 2007. Ministerstvo do dnešného dňa mi neodpovedalo.

Na základe tohto skutkového stavu vznikla advokátskej kancelárii finančná ujma, ktorú teraz musí znášať formou pôžičiek, ktoré zvyšujú náklady na chod advokátskej kancelárie. Preto sa v zmysle § 127 ods (3) domáham priznania primeraného finančného zadostučinenia a to vo výške 2.700,- Sk s nasledujúcim odôvodnením, že požadovaný rozsah predstavuje 1 % zo zákona priznaných advokátskych trov, ktoré doposiaľ neboli uhradené a navyiac na požiadavky ich uhradenia bola sťažovateľovi spôsobená neústavným a nezákonným spôsobom ujma na právach, ktoré sú zaručované Ústavou SR a medzinárodnou zmluvou.“

Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Konaním a písomnou odpoveďou:

- 1.) na sťažnosť Spr/2034/07 zo dňa 21. 12. 2006 OS Michalovce,
- 2.) Prešetrenie sťažnosti na prieťahy v rozhodovaní o priznaní úhrady trov obhajoby a na neuhradenie trov obhajoby Spr 65/07 zo dňa 18. 4. 2007 KS v Košiciach boli porušené základné práva JUDr. M. K. advokáta zakotvené v čl. 2 ods. (2) a čl. 144 (1) vo vzťahu k čl. 12 ods. (1) a (4), čl. 26 ods. (1), čl. 46 ods. (1), čl. 47 ods. (3) Ústavy SR a v čl. 26 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach ako aj Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, č. 209/1992 Zb., v čl. 6 ods. 1 tým, že mu nevytvorili rovnaké podmienky k prístupu k zákonným, včasným a pravdivým informáciám o zákonom priznaných právach.

Ústavný súd zrušuje napadnuté písomnosti - listiny a to, Odpoveď na Sťažnosť

Spr/2034/07 zo dňa 21. 12. 2006 OS Michalovce, Prešetrenie sťažnosti na prieťahy v rozhodovaní o priznaní úhrady trov obhajoby a na neuhradenie trov obhajoby Spr 65/07 zo dňa 18. 4. 2007 KS v Košiciach.

Ústavný súd prikazuje Súdnej rade SR, aby podala návrh na začatie disciplinárneho konania proti bývalej predsedníčky OS Michalovce, JUDr. M. H. a bývalému predsedovi KS v Košiciach JUDr. I. V. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Ústavný súd JUDr. M. K. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 2.700,-Sk (slovom dvetisíc sedemsto slovenských korún), ktoré je Krajský súd v Košiciach povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohoto nálezu.

Nekonaním Ministerstva spravodlivosti SR boli porušené základné práva JUDr. M. K. zakotvené v čl. 2 ods. (2) vo vzťahu k čl. 12 ods. (1) a (4), čl. 26 ods. (1) Ústavy SR a v čl. 26 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach.

Ústavný súd prikazuje Ministerstvu spravodlivosti SR disciplinárne prejednať so zodpovedným pracovníkom nevybavenie Sťažnosti sťažovateľa JUDr. M. K. zo dňa 30. 4. 2007 podanej dňa 4. 5. 2007 pod podacím číslom 89533096.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné. Podľa čl. 12 ods. 4 ústavy nikomu nesmie byť spôsobená ujma na právach pre to, že uplatňuje svoje základné práva a slobody.

Podľa čl. 26 ods. 1 ústavy sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom. Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Podľa čl. 144 ods. 1 ústavy sú sudcovia pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom.

Podľa čl. 26 paktu všetci sú si pred zákonom rovní a majú právo na rovnakú ochranu zákona bez akejkolvek diskriminácie. Zákon zakáže akúkoľvek diskrimináciu a zaručí všetkým osobám rovnakú a účinnú ochranu proti diskriminácii z akýchkoľvek dôvodov, napr. podľa rasy, farby, pohlavia, jazyka, náboženstva, politického alebo iného presvedčenia, národnostného alebo sociálneho pôvodu, majetku a rodu.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by vzhľadom na osobitné okolnosti mohla byť verejnosť konania na ujmu záujmom spravodlivosti.

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 26 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 v spojení s čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a 4 a čl. 144 ods. 1 ústavy vyjadrením okresného súdu č. Spr 2034/07 z 21. decembra 2006

Sťažovateľ namietal porušenie uvedených základných práv vyjadrením okresného súdu a spôsobom, akým bola jeho urgencia týkajúca sa úhrady advokátskych trov okresným súdom vybavená, ako aj to, že jeho žiadosť napriek viacerým urgenciám nebola vybavená v zákonom určenej lehote a navyše neboli prijaté opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov.

Zákonným predpokladom na prijatie sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Pri opatrení alebo inom zásahu sa lehota počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03). Z uvedeného je zrejmé, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. III. ÚS 114/03, IV. ÚS 236/03). Podanie sťažnosti po uplynutí tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako oneskorene podanej (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd zo sťažnosti zistil, že predmetné vyjadrenie okresného súdu bolo sťažovateľovi doručené 6. marca 2007. Sťažovateľ sa na ústavný súd obrátil so svojou sťažnosťou z 15. júna 2007, doručenou ústavnému súdu 20. júna 2007.

Z uvedeného je zrejmé, že sťažovateľ sa v tomto prípade ústavnej ochrany svojich základných práv domáhal až po uplynutí lehoty uvedenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, preto bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť ako oneskorene podanú.

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 26 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 v spojení s čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a 4 a čl. 144 ods. 1 ústavy vyjadrením krajského súdu č. Spr 65/07 z 18. apríla 2007 a k porušeniu základných práv podľa čl. 26 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a 4 ústavy a práva podľa čl. 26 paktu nečinnosťou ministerstva

Sťažovateľ v sťažnosti namieta, že predseda krajského súdu nevybavil riadne a v zákonnej lehote jeho žiadosť o prešetrenie postupu predsedníčky okresného súdu v súvislosti s neuhradením advokátskych trov. Ministerstvo podľa názoru sťažovateľa porušilo jeho základné práva tým, že nevybavilo jeho žiadosť o prešetrenie postupu a odpovede predsedu krajského súdu v lehote podľa zákona Národnej rady Slovenskej

republiky č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach (ďalej len „zákon o sťažnostiach“) a zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“).

Ústavný súd z príloh pripojených k sťažnosti sťažovateľa zistil, že predseda krajského súdu vo vyjadrení č. Spr 65/07 z 18. apríla 2007 uviedol aktuálny stav týkajúci sa priznania odmeny a trov obhajoby v prípadoch, v ktorých bol sťažovateľ súdom ustanoveným obhajcom v trestných konaniach pred okresným súdom. Predseda krajského súdu sa zároveň v predmetnom vyjadrení ospravedlnil za zrejmú nesprávnosť uvedenú vo vyjadrení predsedníčky okresného súdu č. Spr 2034/07 z 21. decembra 2006, pričom zároveň uviedol: *„Požiadali sme okresný súd, aby v rámci rozpočtových možností na rok 2007 Vám uhradil právoplatne priznané odmeny a náhrady hotových výdavkov.“*

V zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 39/99, II. ÚS 39/00) konanie a rozhodovanie orgánov štátnej správy súdov o sťažnostiach nemožno považovať za konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (hoci so súdnym konaním súvisí), pretože k nemu nedochádza v súdnom konaní pred nezávislými a nestrannými súdmi. Nesplnenie zákonom uložených povinností pri vybavovaní týchto sťažností (napr. prekročenie lehoty na vybavenie sťažnosti podľa § 13 ods. 1 zákona o sťažnostiach alebo podľa § 65 ods. 1 zákona o súdoch) preto ústavný súd neposúdil ako konanie, ktorým by bolo možné porušiť základné právo účastníka súdneho konania podľa ústavy vzhľadom na to, že orgán štátnej správy súdov sa pri vybavovaní sťažnosti rozhodovacej činnosti súdu v konkrétnej veci nezúčastňuje.

Podľa čl. 141 ods. 1 ústavy v Slovenskej republike vykonávajú súdnictvo nezávislé a nestranné súdy, a nie aj iné orgány štátu. Z uvedeného dôvodu preto v konaní o sťažnosti nemôže dôjsť k porušeniu tých základných práv alebo slobôd, ktoré ako ústava vo svojich čl. 46 až 50, ako aj dohovor v čl. 6 ods. 1 priznávajú výlučne účastníkom súdneho konania, t. j. konania pred súdom, a nie pred orgánom štátnej správy súdov.

Pokiaľ ide o namietané porušenie čl. 12 ods. 1 a 4, ako aj čl. 26 ods. 1 ústavy a čl. 26 paktu, ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi uvedenými právami a postupom predsedu krajského súdu pri vybavovaní sťažnosti sťažovateľa, pretože v predmetnom vyjadrení boli uvedené konkrétne informácie a skutočnosti týkajúce sa predmetu sťažnosti sťažovateľa.

Ústavný súd ďalej poznamenáva, že prípadné úvahy o porušení základného práva podľa čl. 2 ods. 2 ústavy by boli závislé od vyslovenia porušenia základných práv podľa druhej hlavy ústavy, čo sa v konkrétnych okolnostiach danej veci nestalo (I. ÚS 225/05, II. ÚS 410/06).

Ústavný súd pri preskúmaní sťažnosti sťažovateľa v časti týkajúcej sa namietaného porušenia jeho základných práv údajnou nečinnosťou ministerstva zistil, že sťažnosť adresovaná ministerstvu bola podaná na poštovú prepravu 4. mája 2007 a sťažnosť adresovaná ústavnému súdu je z 15. júna 2007. Prípadné prekročenie 30-dňovej lehoty stanovenej na vybavenie sťažnosti o niekoľko dní nie je možné posudzovať ako porušenie základných práv, pretože v danom prípade ide o administratívny postup orgánu verejnej správy pri vybavovaní podnetov a sťažností.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). Za zjavne neopodstatnenú je možné považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia

označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

Z uvedených dôvodov ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa aj ďalšími návrhmi sťažovateľa (napr. návrhom na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia).

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. novembra 2007